

Markedsudviklingen i 2006 for pengeinstitutter

1. Konklusioner

- Resultat før skat er steget.
- Netto tilbageførsel af nedskrivninger i 2006 - en indtægtsførsel på næsten 2 mia. kr.
- Store positive kursreguleringer.
- Gebyrindtægterne stiger fortsat, og den største del af gebyrindtægterne kommer fra værdipapirhandel og depoter.
- Fortsat en meget høj udlånsvækst i 2006 - i stort set alle institutter og størst vækst på erhverv.
- Solvens- og kernekapitalprocenten er steget, både på institut- og koncernniveau. Stigningen kan især henføres til nytægning af aktiekapital i Danske Bank i forbindelse med købet af finske Sampo Bank.
- Pengeinstitutternes modstandskraft overfor fremtidige kredittab - målt på kapitaloverdækning - udgør 4,9 pct. af udlån og garantier.
- Udenlandske pengeinstitutters filialvirksomhed her i landet udgør 10 pct. af det danske bankmarked ultimo 2006, målt på samlede aktiver.
- Filialer og datterbanker af udenlandske pengeinstitutter udgør tilsammen 35 pct. af det danske bankmarked, målt på samlede aktiver.

2. Hovedtendenser i årsregnskaber

Resultat før skat er samlet set for pengeinstitutter i gruppe 1-3¹ steget med 7,3 mia. kr. (21 pct.) fra 35,1 mia. kr. i 2005 til 42,4 mia. kr. i 2006, hvilket er et rekordhøjt overskud. Se tabel 1 nedenfor.

Også i relative termer, i form af egenkapitalforrentning før skat, er resultatet i 2006 steget, se udvalgte nøgletal i tabel 1.

---

¹ Ved udgangen af 2006 var der 103 pengeinstitutter i gruppe 1-3, og de tegnede sig for ca. 99 pct. af den samlede balancesum i pengeinstitutter. Appendiks 1 viser fordelingen af de enkelte pengeinstitutter inden for de respektive grupper 1-3.

Tabel 1

Pengeinstitutternes årsregnskaber 2002-2006

Mio. kr.	Gruppe 1-3 i alt					Vækst p.a.	
	2002	2003	2004	2005	2006	2002-2006	2005-2006
Resultat poster (uddrag)						--- pct. ---	
Netto renteindtægter	35.819	37.090	35.260	37.385	36.501	0,5	-2,4
Udbytte af aktier mv.	700	799	1.072	768	1.516	29,1	97,4
Netto gebyrindtægter	12.585	13.473	15.191	17.629	19.458	13,7	10,4
Netto rente- og gebyrindtægter	49.104	51.363	51.524	55.782	57.475	4,3	3,0
Kursreguleringer	683	4.341	3.610	5.179	12.582	435,4	142,9
Udgifter til personale og administration	30.528	31.086	32.694	33.784	37.216	5,5	10,2
Andre driftsudgifter	51	311	62	81	67	7,9	-17,5
Nedskrivninger på udlån m.v.	4.330	5.082	1.638	-945	-1.939	-36,2	105,3
Resultat af kapitalandele	6.214	7.567	8.589	7.648	8.945	11,0	17,0
Resultat før skat	20.725	27.511	29.796	35.128	42.415	26,2	20,7
Skat	5.847	7.270	7.849	8.186	8.963	13,3	9,5
Årets resultat	14.878	20.241	21.947	26.942	33.453	31,2	24,2
Balance poster (uddrag)							
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	463.892	482.974	488.991	628.403	629.021	8,9	0,1
Udlån	893.096	934.212	1.066.846	1.341.855	1.690.699	22,3	26,0
Obligationer	510.357	610.784	598.391	585.656	680.732	8,3	16,2
Aktier m.v.	31.104	38.885	43.201	25.381	31.572	0,4	24,4
Gæld til kreditinstitutter	643.631	706.187	704.631	807.201	1.038.419	15,3	28,6
Indlån	842.054	930.205	1.034.368	1.179.065	1.290.391	13,3	9,4
Udstedte obligationer	188.975	216.646	236.246	318.543	379.509	25,2	19,1
Egenkapital i alt	128.023	136.708	144.466	172.128	215.392	17,1	25,1
Balance	2.244.748	2.319.079	2.521.755	3.002.959	3.477.381	13,7	15,8
Garantier	389.216	382.015	454.087	563.380	614.241	14,5	9,0
Øvrige forpligtelser	114.033	125.721	145.026	127.665	160.058	10,1	25,4
Udvalgte nøgletal (institutniveau)							
Solvensprocent	13,53	14,00	13,47	13,22	13,77		
Kernekapitalprocent	10,22	10,78	10,77	10,21	10,86		
Egenkapitalforrentning før skat	16,67	20,69	21,61	21,24	21,74		
Indtjening pr. omkostningskrone	1,57	1,73	1,85	1,99	2,12		
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,23	2,25	1,82	1,00	0,66		
Årets nedskrivningsprocent	0,33	0,36	0,10	-0,03	-0,07		
Udvalgte nøgletal (koncernniveau)							
Solvensprocent	10,78	11,15	10,51	10,53	11,21		
Kernekapitalprocent	7,92	8,28	8,10	7,93	8,74		

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Anm.: Tallene fra resultatopgørelse og balance er instituttal (ikke koncerntal). Posten "Egenkapital" indeholder årets indtjening efter skat. Et skift i regnskabsregler fra 1. januar 2005 betyder, at tallene ikke alle er helt sammenlignelige i alle årene. Det er især i forbindelse med værdiansættelse af udlån, at de nye regler efter 2005 adskiller sig fra de tidligere gældende regler, se også markedsudviklingsartikel for 2005, appendiks 1. Det skal videre bemærkes, at aktiver tilknyttet puljeordninger er udskilt i særskilt post efter de nye regnskabsregler. Det betyder f.eks., at værdipapirbeholdninger ikke er sammenlignelige i alle årene. Ved udgangen af 2006 var der puljeaktiver for i alt knap 100 mia. kr. Tallene er baseret på de institutter, der eksisterede i de enkelte år.

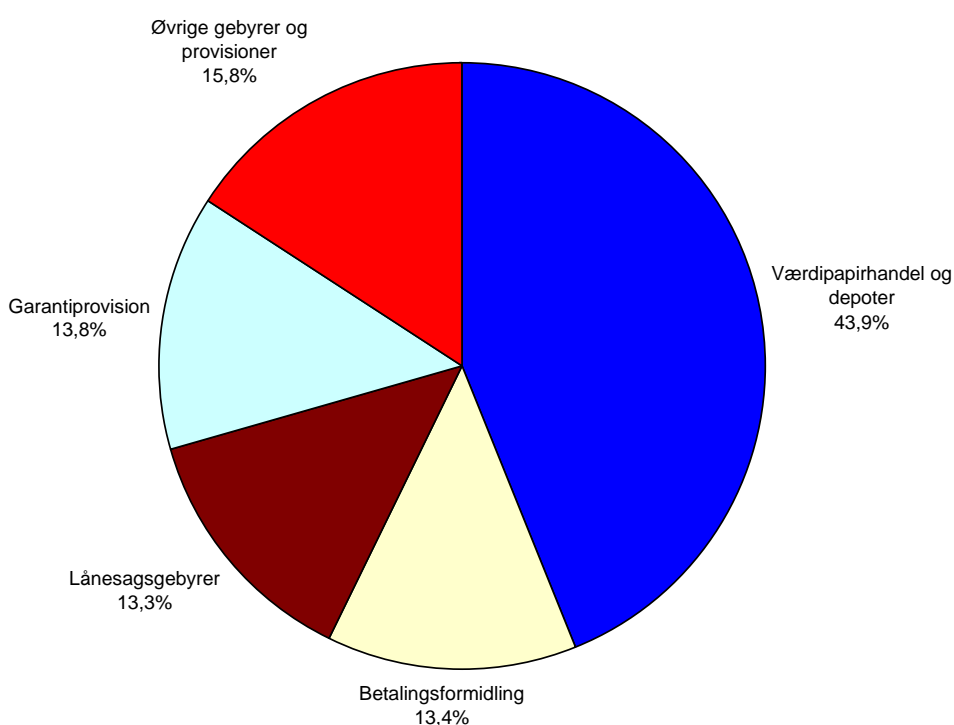
Pengeinstitutternes resultatfremgang i 2006 kan især henføres til kursreguleringer, men også stigende gebyrindtægter samt fortsat faldende nedskrivninger på udlån.

Pengeinstitutterne har i 2006 netto tilbageført nedskrivninger på udlån for 1,9 mia. kr. mod en netto tilbageførsel på 0,9 mia. kr. året før. I afsnit 5 er årets netto nedskrivninger specificeret i de bagvedliggende bruttobevægelser, dvs. nye nedskrivninger og tilbageførte nedskrivninger fra tidligere år.

Pr. 1. januar 2005 er nye regnskabsregler trådt i kraft, der bl.a. betyder, at værdinedskrivninger på udlån skal vurderes ud fra nye internationale målingsprincipper.² De nye regnskabsregler samt fortsatte gunstige økonomiske konditioner i 2006 er faktorer, der samlet set har reduceret pengeinstitutternes akkumulerede værdinedskrivninger på udlån.

Pengeinstitutternes nettogebyrindtægter er steget med 1,8 mia. kr. i 2006 fra 17,6 mia. kr. i 2005 til 19,4 mia. kr. i 2006. I figur 1 herunder er vist fordelingen af gebyrindtægter på de forskellige forretningsområder.

Figur 1
Fordelingen af gebyrindtægter, 2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses, at gebyrindtægter fra værdipapirhandel og depoter udgør knap 44 pct. af de samlede gebyrindtægter i 2006 – en stigning fra 39 pct. året før.

Kursreguleringer er steget kraftigt i 2006 - fra 5,2 mia. kr. i 2005 til 12,6 mia. kr. i 2006, og yder dermed det største bidrag til indtjeningsfremgangen i 2006, både i absolutte og relative termer. Kursreguleringer indeholder både værdiregulering af udlån og tilgodehavender, værdipapirbeholdninger, valuta, afledte

² Det er især i forbindelse med nedskrivning af udlån som følge af værdiforringelse, at de nye regler adskiller sig fra de tidligere gældende regler. Efter de nye regler skal der ikke længere foretages nedskrivning af udlån på baggrund af en sandsynliggjort risiko for fremtidigt tab (efter et forsigtighedsprincip). I stedet vil der efter de nye regler kun skulle foretages nedskrivning af udlån, hvor en eller flere begivenheder er indtruffet, som har medført en værdiforringelse (nedskrivning efter et neutralitetsprincip). Der skal være objektiv indikation på værdiforringelse.

finansielle instrumenter og finansielle forpligtelser mv. Især kursregulering af aktier og finansielle instrumenter bidrager positivt.

Kursregulering af kapitalinteresser, dvs. resultat af bank-, forsikrings- og realkreditdrift i datterselskabsform er steget i 2006, fra 7,6 mia. kr. i 2005 til 8,9 mia. kr. i 2006.

Omkostninger til personale og administration er steget med 4 mia. kr. i 2006, svarende til over 10 pct. Det er især udgifter til personale, der er steget, og i mindre omfang øvrige administrationsomkostninger.

Pengeinstitutternes udlån er steget kraftigt igen i 2006. 26 pct. for sektoren som helhed, hvilket er stort set det samme som året før. Finansieringen af væksten er i stigende grad sket ved lån på penge- og kapitalmarkederne, hvilket betyder en større refinansieringsrisiko - se også afsnit 4. Udlånsvæksten og spredningen heri mv. gennemgås nærmere i afsnit 5.

Kernekapitalprocenten er steget både på institutniveau og koncernniveau³. Stigningen kan især henføres til en aktiekapitalforhøjelse i Danske Bank i forbindelse med købet af finske Sampo Bank. Spredningen bag sektortallene gennemgås nærmere nedenfor i afsnit 6.

Hovedtendenser fordelt på grupper

Resultatfremgangen er sket i alle grupperne, men størst relativ fremgang i gruppe 2 og 3, se tabel 2. Det bemærkes at en meget stor del af indtjeningsfremgangen skyldes kursreguleringer, og især i gruppe 1. Blandt andre tendenser som adskiller grupperne ses, at nettorente- og gebyrindtægter er faldet i gruppe 1.

Nedskrivninger på udlån er faldet i alle grupper, og der er nu tillige sket en netto tilbageførsel i alle grupperne.

Tabel 2

Udvalgte resultatposter fordelt på grupper, 2005-2006

Mio. kr.	Gruppe 1			Gruppe 2			Gruppe 3		
	2005	2006	Ændring i %	2005	2006	Ændring i %	2005	2006	Ændring i %
Resultat poster (uddrag)									
Netto rente- og gebyrindtægter	37.926	37.547	-1,0%	7.098	7.707	8,6%	10.688	12.151	13,7%
Kursreguleringer	1.392	7.169	415,2%	1.278	1.998	56,3%	2.493	3.414	36,9%
Udgifter til personale og adm.	22.248	23.661	6,4%	4.461	5.142	15,3%	7.029	8.328	18,5%
Nedskrivninger på udlån m.v.	-1.474	-1.374	-6,8%	105	-251	-338,7%	422	-315	-174,5%
Resultat af kapitalandele	6.967	7.816	12,2%	274	358	30,7%	408	536	31,5%
Resultat før skat	25.426	29.766	17,1%	3.870	4.930	27,4%	5.796	7.482	29,1%

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Baseret på sammenligningstal, jf. appendiks 2.

I appendiks 2 bagest er vist en samlet fordeling af årsregnskaberne samt nøgletal på grupper.

³ Opgørelsen på koncernniveau er baseret på tal fra de pengeinstitutter, der også indberetter som koncerner, dvs. en konsolideret opgørelse på grundlag af aktiviteter i både moderbank og datterselskaber.

3. Markedsbeskrivelse

Regnskabstallene (på institutniveau) for danske pengeinstitutter, som opført i tabel 1, indeholder tal for de danske pengeinstitutters filialer i udlandet. I tallene indgår ikke udenlandske pengeinstitutters filialer her i landet. Udenlandske pengeinstitutters filialer her i landet er ikke under dansk tilsyn.⁴ Da disse filialers virksomhed her i landet imidlertid kan betragtes som en del af det danske bankmarked, modsat danske pengeinstitutters filialer i udlandet, er der i tabel 3 herunder foretaget en statistisk korrektion herfor.

Tabel 3

Udenlandske pengeinstitutters filialer i DK

Mio. kr.	Balance			
	2003	2004	2005	2006
Pengeinstitutter i Danmark	2.322.275	2.524.241	2.997.742	3.475.569
Udenlandske pengeinstitutters filialer i Danmark	179.841	215.167	287.565	297.089
Danske pengeinstitutters filialer i udlandet	523.844	606.357	645.303	850.885
Pengeinstitutter i Danmark korrigeret for filial-virksomhed	1.978.273	2.133.051	2.640.004	2.921.773
Udenlandske filialers andel af det danske marked	9,1%	10,1%	10,9%	10,2%

Anm.: Det skal bemærkes, at der rettelig ikke er korrigeret for grænseoverskridende tjenesteydelsesvirksomhed. Disse oplysninger er ikke tilgængelige. Ved udgangen af 2006 indberettede følgende 10 udenlandske pengeinstitutter deres filialvirksomhed her i landet til Finanstilsynet: Svenska Handelsbanken, Citibank, HSH Nordbank, SEB, ABN Amro Bank, Skandiabanken, Swedbank, Alfred Berg Bank, Fortis Bank samt Forex Bank.

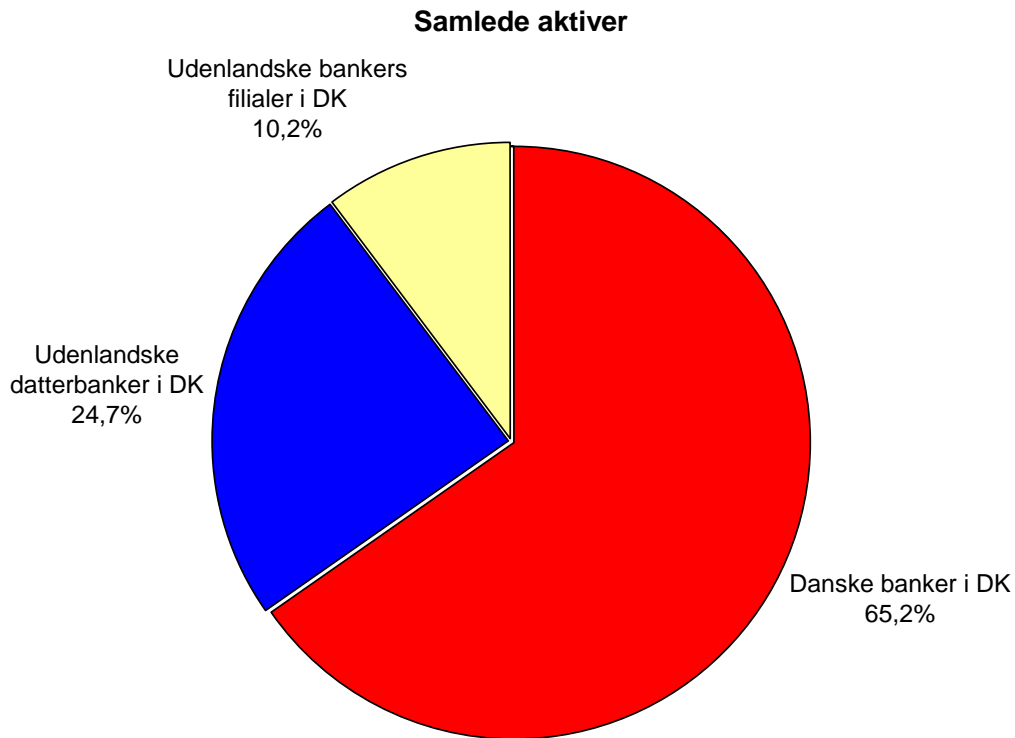
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses, at udenlandske pengeinstitutters filialer her i landet udgør 10,2 pct. af det danske bankmarked målt på balancen ved udgangen af 2006, imod 10,9 pct. året før.

Ud over udenlandske pengeinstitutters filialvirksomhed her i landet er udenlandske pengeinstitutter også repræsenteret gennem datterbanker. Figur 2 herunder viser den samlede fordeling af det danske bankmarked - fordelt på henholdsvis filialer og datterbanker af udenlandske pengeinstitutter samt danske pengeinstitutters indenlandske virksomhed.

⁴ Filialerne er alene underlagt et tilsyn med likviditet og god skik samt andre lignende regler.

Figur 2
Udenlandske pengeinstitutter i DK, ultimo 2006

Anm.: I alt 9 udenlandske datterbanker i DK pr. ultimo 2005: Nordea Bank Danmark, FIH, SEB, E-Trade Bank, Carnegie Bank, EIK Bank, Gudme Raaschou Bank, DnB Nord og Dexia Bank.

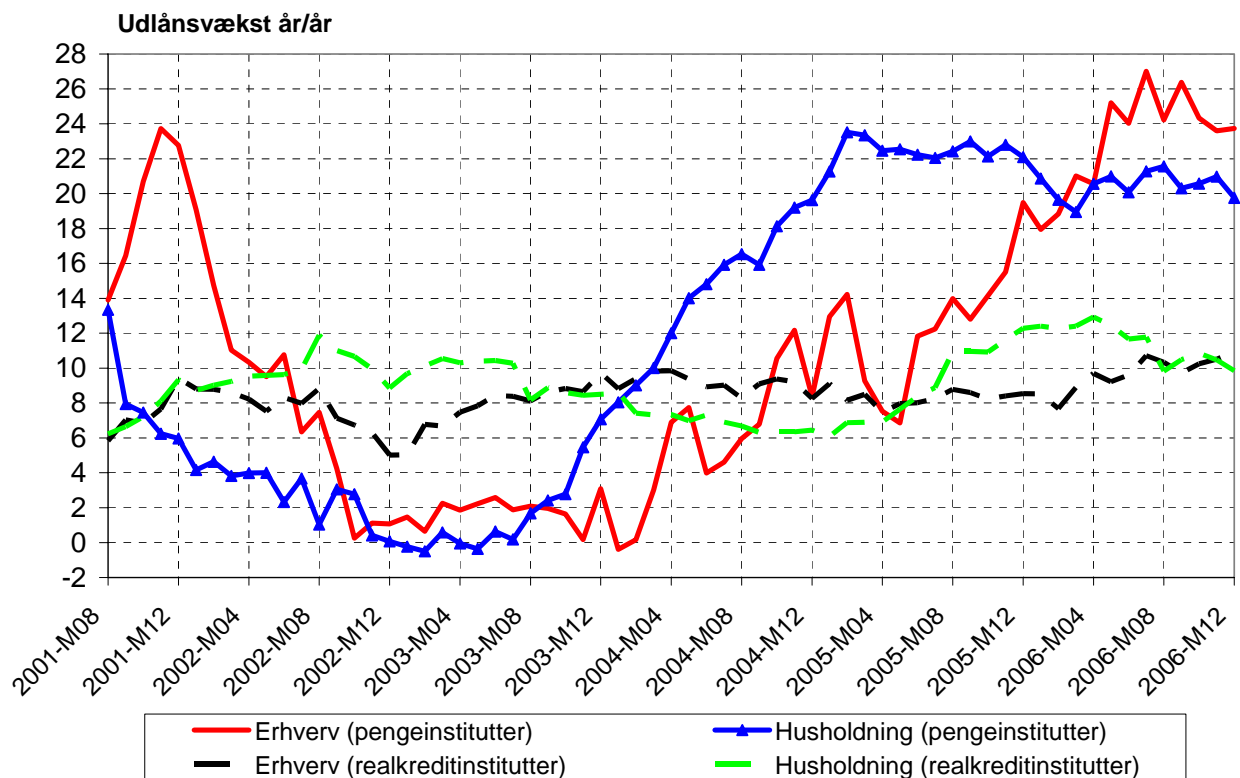
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses at udenlandske pengeinstitutters virksomhed her i landet samlet set, målt på samlede aktiver, udgør 35 pct. af det danske bankmarked.

Vækst

Udlånsvæksten hos pengeinstitutter har siden 2004 været meget høj. Nedenfor er udviklingen i pengeinstitutternes indenlandske udlånsvirksomhed vist i sammenligning med udviklingen i indenlandsk udlån fra realkreditinstitutter.

Figur 3
Indenlandsk udlån i pengeinstitutter vs. realkreditinstitutter

Kilde: Danmarks Nationalbank, Månedsbalancer

Det ses, at indenlandsk udlånsvækst i pengeinstitutter har ligget på et meget højt niveau i 2006. Udlånsvækst til husholdninger er fortsat høj, men det bemærkes, at pengeinstitutternes udlån til erhverv er steget kraftigt i 2006, især i 2. halvår 2006 – og ligger nu også over væksten til husholdninger. Udviklingen er i god overensstemmelse med et konjunkturforløb i opsving drevet af først høj efterspørgsel og forbrug og siden hen bredere funderet med vækst i virksomhedernes produktion og investeringer.

De senere års højere vækst i pengeinstitutternes udlån sammenholdt med udviklingen i realkreditinstitutter kan bl.a. henføres til introduktion af nye pantsikrede boligfinansieringsprodukter i konkurrence med realkreditinstitutternes realkreditlån til husholdninger. En udvikling som må forventes forstærket med introduktionen af SDO⁵ baserede lån.

Den forholdsvis fordeling af udlån på henholdsvis indland og udland er stort set uændret fra 2005, men den største andel af udlånene er nu ydet til indenlandske erhverv, for knap 487 mia. kr., jf. tabel 4.

I tabel 4 herunder er vist fordelingen af udlån og udlånsvækst på henholdsvis indland og udland. Opgørelsen, der endvidere er fordelt på sektorer, er baseret på danske pengeinstitutters indenlandske såvel som udenlandske enheder (både filialer og datterbanker).

⁵ Særligt Dækkede Obligationer, jf. fremsat lovforslag i foråret 2007.

Tabel 4

Udlån fordelt på indland og udland, 2005-2006

Ultimo december 2005	Udland	Indland	I alt
Offentlig forvaltning og service	32.498	25.805	58.303
Husholdninger	143.329	398.978	542.307
Erhverv (ikke-finansielle selskaber)	272.441	395.188	667.629
Total	448.267	819.971	1.268.238
Ultimo december 2006	Udland	Indland	I alt
Offentlig forvaltning og service	45.445	27.130	72.575
Husholdninger	198.892	478.405	677.297
Erhverv (ikke-finansielle selskaber)	309.566	486.721	796.287
Total	553.903	992.256	1.546.159
Udlånsvækst, 2005-2006	Udland	Indland	I alt
Offentlig forvaltning og service	40%	5%	24%
Husholdninger	39%	20%	25%
Erhverv (ikke-finansielle selskaber)	14%	23%	19%
Total	24%	21%	22%

Kilde: Danmarks Nationalbank, månedsbalancestatistik.

Anm.: Opgørelsen inkluderer samtlige af pengeinstitutternes udenlandske enheder, dvs. både filialer og datterbanker samt filialer af udenlandske pengeinstitutter her i landet. Det skal videre bemærkes, at segmentafgrænsningen i statistikken er en anden end den af Finanstilsynet anvendte i indberetninger til Finanstilsynet.

Det ses videre, at når man ser bort fra udlån til den offentlige sektor, der er steget fra et forholdsvis lavt niveau, så har udlånsvæksten i 2005 været størst på husholdninger i udlandet med en vækst på 39 pct.

Koncentration

Som bemærket ovenfor er der forskellige mål og metoder for opgørelse af markedsandele og dermed også markedskoncentration.

Herunder er foretaget en beregning af markedskoncentrationen på de største pengeinstitutter her i landet. Beregningen på de 5 største pengeinstitutters andel af markedet (også kaldet CR 5) er foretaget på både udlån og balance.

Beregningerne viser, at koncentrationen på de største pengeinstitutter er forholdsvis høj, 78 pct. målt på udlånet og 82 pct. målt på balancen, se tabel 5 herunder. Såfremt markedet korrigeres for udenlandske filialer her i landet såvel som danske pengeinstitutters filialer i udlandet, på samme måde som i beregningen i tabel 3, bliver koncentrationen noget mindre, 68 pct. blandt de 5 største pengeinstitutter i DK.

Tabel 5

Koncentrationen på de 5 største pengeinstitutter i DK, ultimo 2006

	Koncentration målt på udlån	Koncentration målt på balance	Koncentration målt på balance korrigeret for udenlandske filialer
Danske Bank	48,6%	53,8%	35,3%
Nordea	16,0%	16,8%	20,0%
Jyske Bank	5,0%	4,6%	5,3%
Sydbank	4,3%	3,3%	3,7%
FIH	4,0%		
Nykredit Bank		3,1%	3,6%
CR 5	77,8%	81,6%	68,0%

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det skal bemærkes, at de 5 største pengeinstitutter målt på udlån svarer til de samme pengeinstitutter, der indgår i gruppe 1, jf. Finanstilsynets gruppefordeling i appendiks 1. Koncentration målt på balancen forrykker denne fordeling blandt de 5 største, idet FIH ikke er blandt de 5 største målt på balancen.

Det bemærkes videre, at udenlandske pengeinstitutters filialer her i landet, som vist i tabel 3, tilsammen har 10 pct. af markedet. De 2 største udenlandske filialer her i landet udgør hver især 4 pct. målt på balancen, ultimo 2006, og dvs. rettelig på størrelse med (en anelse større end) det 4. største danske pengeinstitut.⁶

⁶ De 2 største filialer af udenlandske kreditinstitutter her i landet er henholdsvis HSH Nordbank og Skandinaviske Enskilda Banken (SEB).

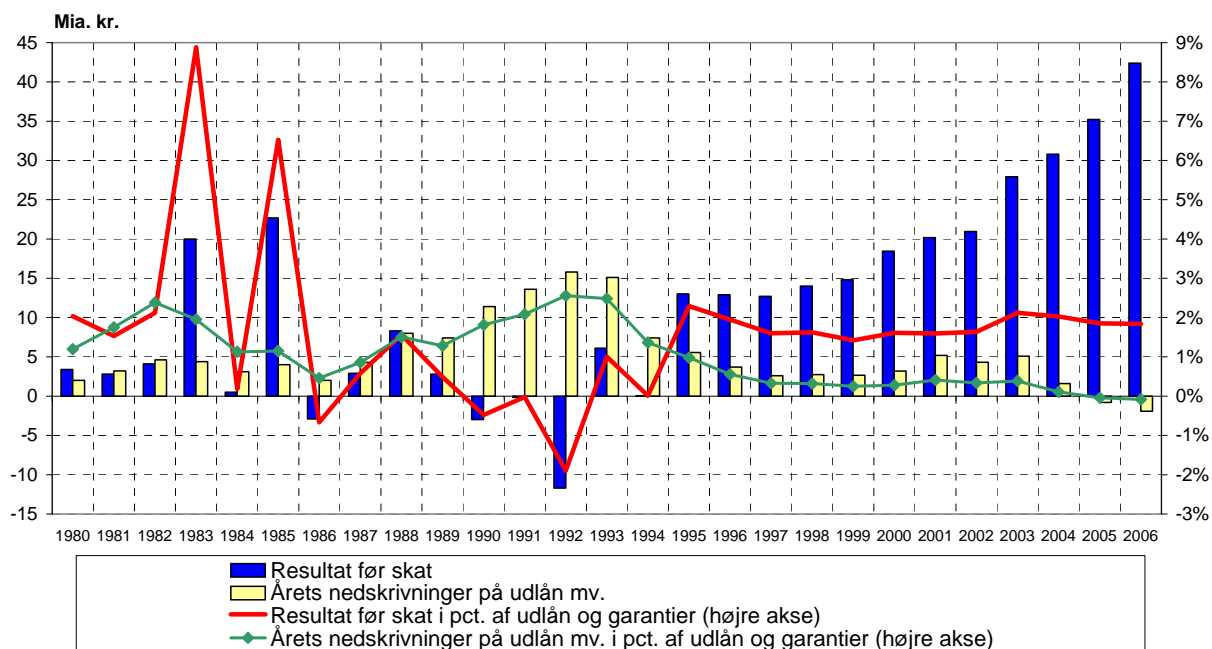
4. Risici

Kreditrisiko

Set i et længere tidsperspektiv er udviklingen i nedskrivninger på udlån et ganske godt udtryk for udviklingen i indtjeningen i pengeinstitutsektoren samlet set. Siden seneste konjunktur- og bankkrise i starten af 1990'erne er indtjeningen i absolutte tal næsten blevet bedre hvert eneste år, se figur 4 herunder.

Figur 4

Resultat før skat og nedskrivninger på udlån, 1980-2006

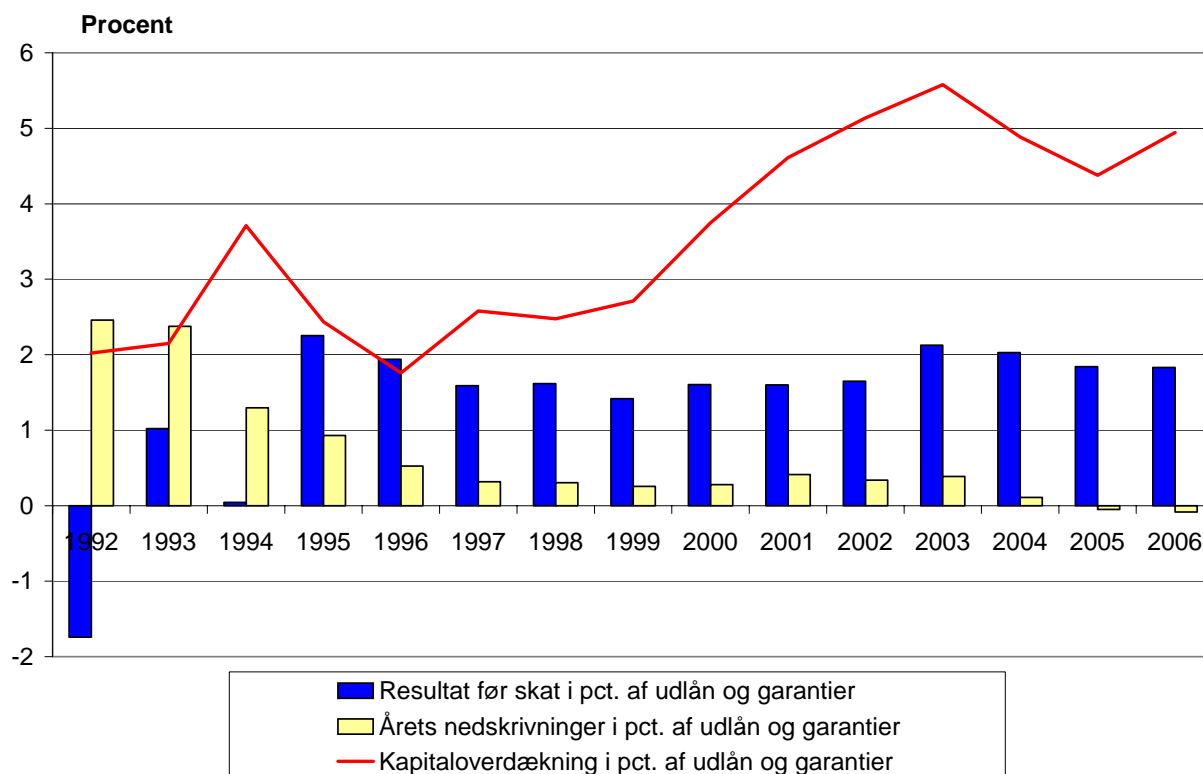

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses ligeledes, at nedskrivninger på udlån i den samme periode, siden starten af 1990'erne, er faldet til et betydeligt lavere niveau - historisk lavt niveau.

Herunder i figur 5 er udviklingen i nettoindtjening (resultat før skat), årets nedskrivninger samt tillige kapitaloverdækningen sat i procent af udlån og garantier - og alene i perioden 1992-2006 - en periode, der især sidst i denne er kendetegnet ved et stigende udlånsomfang.

Figur 5
Resultat før skat, nedskrivninger samt kapitaloverdækning i pct. af udlån og garantier, 1992-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Pengeinstitutternes nedskrivninger målt i forhold til udlån og garantier set over en længere periode er faldet, hvor nettoindtjeningen i samme periode er steget og i 2006 udgør 1,83 pct. af udlån og garantier, jf. figur 5. Det kan dog konstateres, at nettoindtjeningen, der i absolutte termer er rekordhøj i 2006, sat i forhold til udlån og garantier i de senere år faktisk er faldet fra et stykke over 2 pct. Pengeinstitutterne skal således for sektoren som helhed alt andet lige tabe 1,83 pct. af udlån og garantier før indtjeningen i 2006 er tabt, hvilket ligger noget under kredittabet i 1992, hvor sektorens gennemsnitlige kredittab var højest.

Pengeinstitutternes modstandskraft over for stigende kredittab skal imidlertid ikke alene relateres til indtjeningens størrelse, men også til kapitalens overdækning i forhold til lovkravet, jf. figur 5. Ved udgangen af 2006 kunne pengeinstitutterne - isoleret set⁷ - tåle at tabe 4,9 pct. af udlån og garantier, før kapitaloverdækningen i forhold til lovkravet er tabt (i mod 4,4 pct. året før).^{8,9} Udviklingen i pengeinstitutternes kernekapital og spredningen bag sektortallene gennemgås nærmere i afsnit 5.

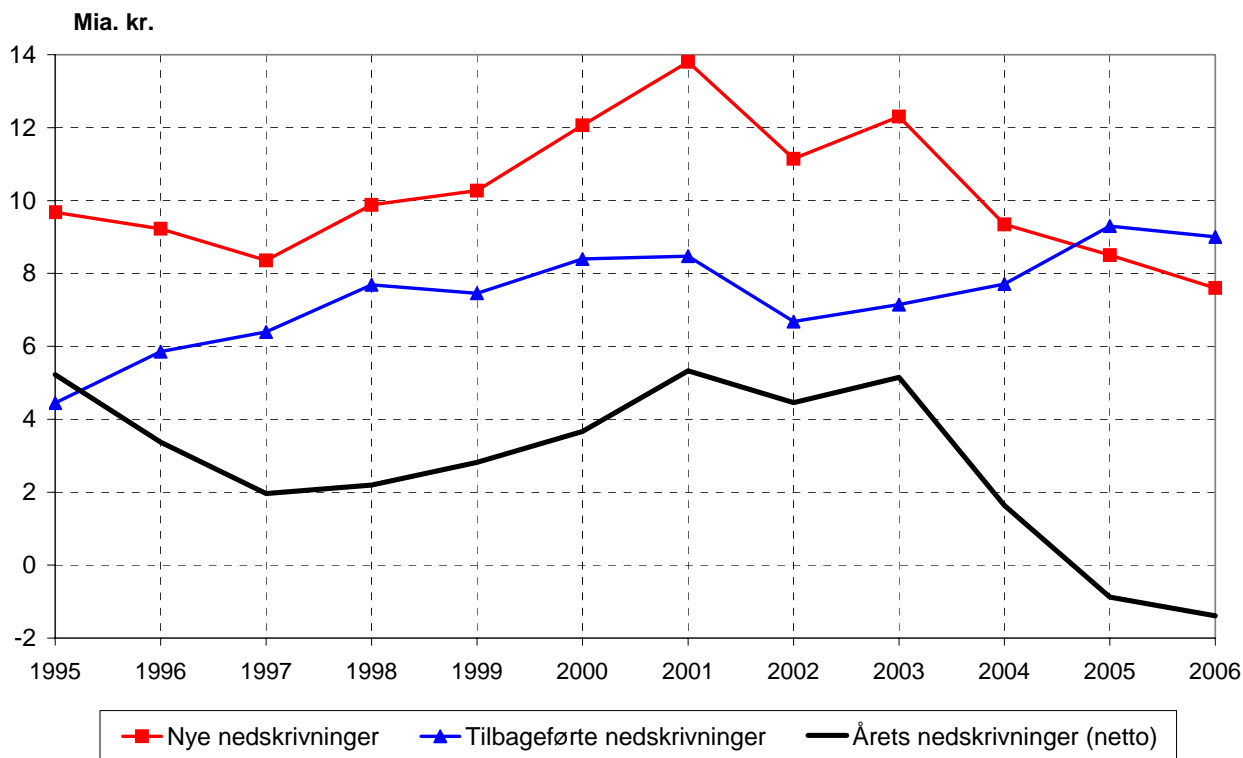
De årlige udgiftsførte nedskrivninger på udlån i resultatopgørelsen er et nettotal, hvor tilbageførte nedskrivninger fra tidligere år modregnes i årets nye nedskrivninger. Selvom pengeinstitutterne kan indtægtsføre en netto tilbageførsel i 2006, så har der været udlån i porteføljerne, som pengeinstitutterne har haft kredittab på. Figur 6 nedenfor viser de bagvedliggende bruttobevægelser i perioden 1995-2006.

⁷ Når der ikke tages hensyn til den aktuelle indtjening.

⁸ Såfremt der korrigeres for aktieudvidelsen i Danske Bank i forbindelse med købet af finske Sampo Bank falder kapitaloverdækningen til 4,3 pct. af udlån og garantier ultimo 2006.

⁹ Retteligt kan der argumenteres for, at de akkumulerede nedskrivninger/hensættelser på udlån og garantier før implementeringen af nye regnskabsregler 1. januar 2005 også indeholder reservationer til fremtidige kredittab - som kan tillægges en opgørelse af pengeinstitutternes samlede modstandskraft før 2005.

Figur 6
Nedskrivninger på udlån, bruttobevægelser, 1995-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Nye nedskrivninger er også faldet i 2006 - fra 8,5 mia. kr. i 2005 til 7,6 mia. kr. i 2006, og nu på det laveste niveau i den målte periode, jf. figur 6. Tilbageførte nedskrivninger fra tidligere år er faldet fra 9,3 mia. kr. i 2005 til 9 mia. kr. i 2006, men dog fortsat på et højt niveau. Samlet set har pengeinstitutterne således i 2006 (ligesom i 2005) været i stand til at indtægtsføre en netto tilbageførsel af tidligere udgiftsførte nedskrivninger.

Risiko på indtjening

Pengeinstitutternes indtjeningsfremgang i 2006 er i høj grad påvirket af høj vækst og store positive kursreguleringer. Hertil kommer, at gebyrindtægter fra værdipapirhandel udgør den største del af gebyrindtjeningen. Pengeinstitutternes risiko på indtjeningen kan ligge deri, at indtjeningsbidraget fra ovennævnte ikke kan opretholdes på samme høje niveau (såfremt væksten og aktivitetsniveauet falder og kombineret med en ugunstig udvikling på værdipapirmarkedene). På sigt ledsaget af en eventuel stigning i kredittab på kunder, som er på et historisk lavt niveau.

Likviditetsrisiko

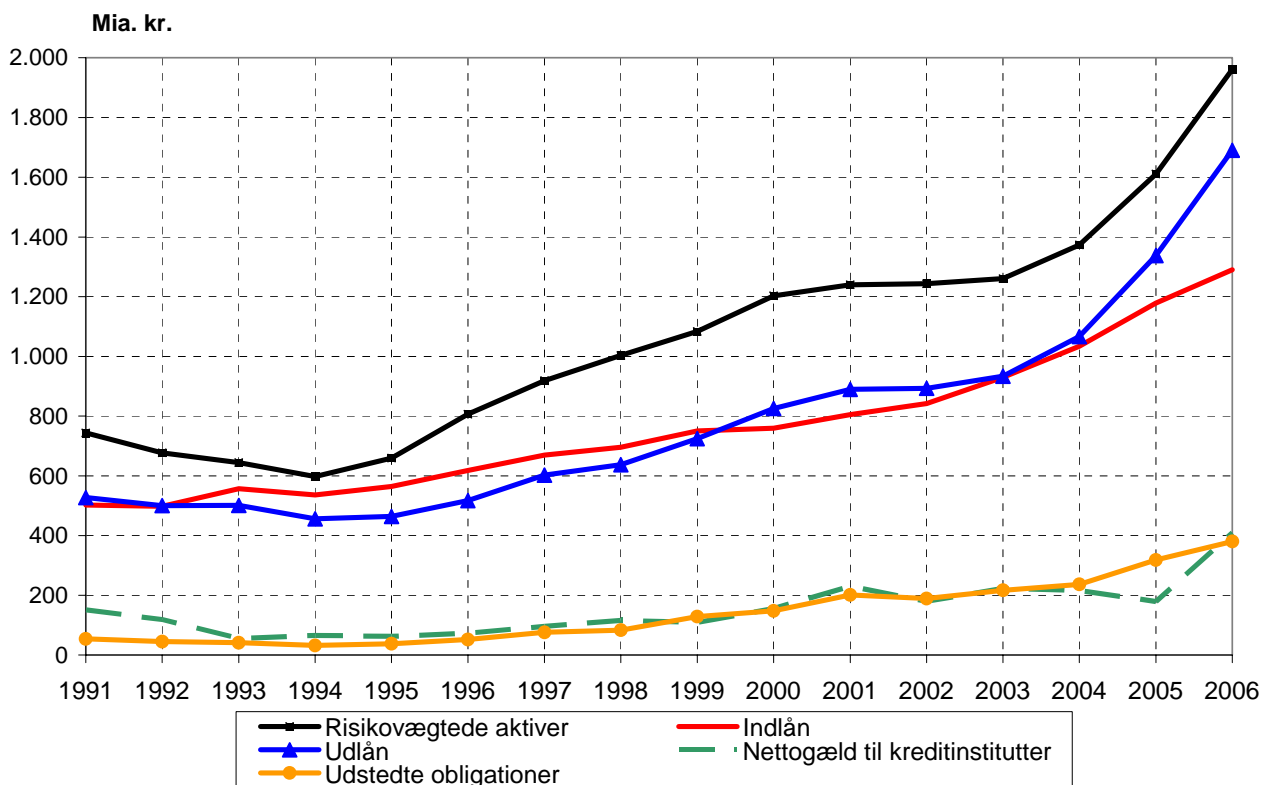
Pengeinstitutters udlånsvækst er kapitalkrævende og påvirker således både solvens (risikovægtede aktiver) og likviditet. Hvis man ser på pengeinstitutternes fundingside, kan det konstateres, at indlånsunderskuddet (målt som forskellen mellem udlån og indlån) er i kraftig stigning, se figur 7 nedenfor.

Indlån er alt andet lige en mere stabil kilde til fremmedfinansiering end kortfristet gæld til kreditinstitutter og obligationsudstedelse, og den stigende finansiering af udlånsvækst med lån på penge- og kapitalmarkederne betyder en større refinansieringsrisiko for pengeinstitutterne. Med den forventede introduktion af SDO baseret funding kan man argumentere for, at fundingstrukturen bliver mere stabil derved, at fundingen i højere grad vil matche de boligudlån, som pengeinstitutterne yder.

Det ses at nettogæld til kreditinstitutter er mere end fordoblet i 2006 fra under 200 mia. kr. i 2005 til over 400 mia. kr. i 2006. Stigningen i nettogælden til kreditinstitutter er især finansieret hos udenlandske kreditinstitutter.

Figur 7

Udlån, indlån, nettogæld, udstedte obligationer og risikovægtede aktiver, 1991-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det større gab mellem udlån og indlån (indlånsunderskud) betyder også, at likviditetsoverdækningen i forhold til lovkravet er reduceret i et mærkbart omfang - målt på sektoren som helhed - fra en overdækning på 162 pct. ved udgangen af 2005 til en overdækning på 116 pct. ved udgangen af 2006, jf. tabel herunder.

Tabel 6

Likviditetsoverdækning i forhold til lovkravet, 2002-2006

Institutniveau	Gruppe 1-3 i alt				
	2002	2003	2004	2005	2006
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet (pct.)	156,8	166,3	201,1	161,9	116,2

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Likviditetsoverdækningen måles i forhold til kravet om at pengeinstitutts likviditet mindst skal udgøre 10 pct. af de samlede gælds- og garantiforpligtelser.

En overdækning på 100 pct. svarer derfor til en likviditet på 20 pct.

5. Nøgletal

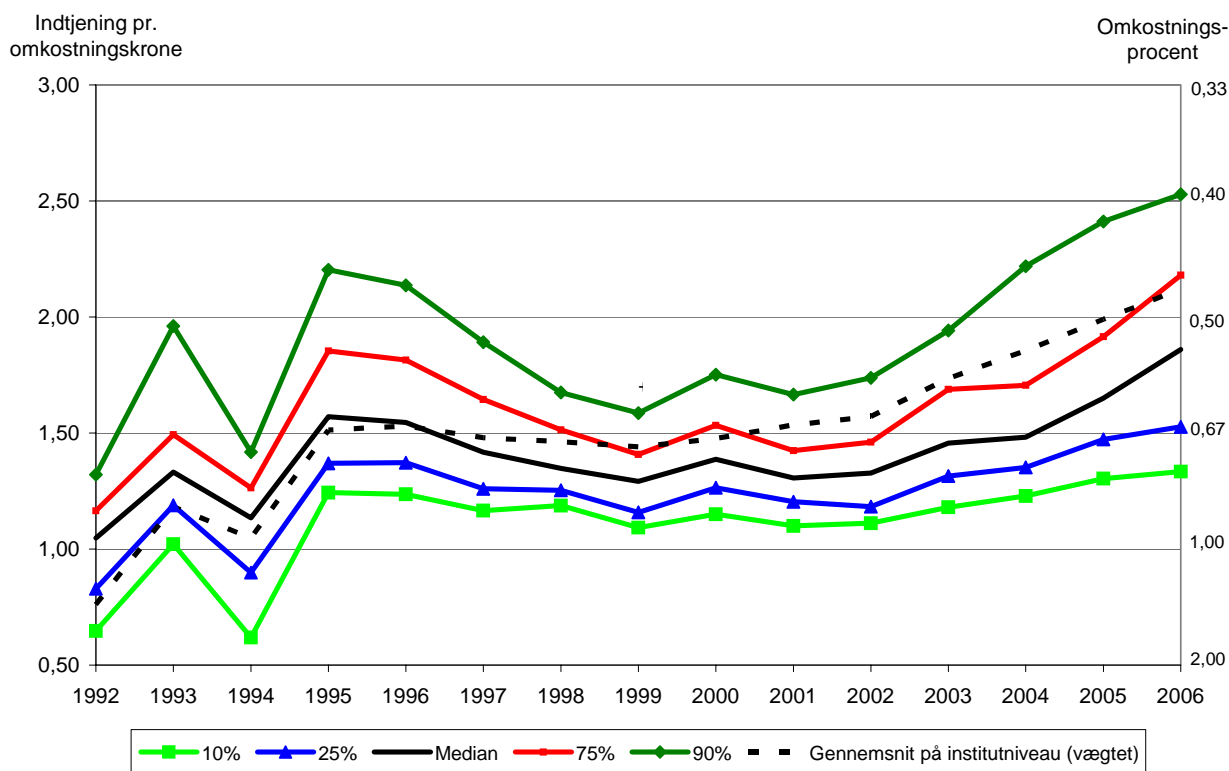
Indtjening pr. omkostningskrone

Der er en ganske stor spredning i pengeinstitutternes indtjening pr. omkostningskrone, jf. figur 8.

Sektorgennemsnittet, det vægtede gennemsnit¹⁰, er steget i 2006 og ligger på sit højeste niveau set over hele perioden. Det samme gælder fraktilværdierne¹¹, som alle er steget, og dvs. at nøgletallet er forbedret både for institutter med høj indtjening (målt ved 90 pct.-fraktilen) og for institutter med lavere indtjening (målt ved 10 pct.-fraktilen).

Figur 8

Indtjening pr. omkostningskrone - spredning belyst ved fraktiler, 1992-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Højre akse viser omkostningsprocenten, som er brøken vendt om. Det er således de samme komponenter, der indgår i beregningen.

Det vægtede gennemsnit fortæller noget om udviklingen på sektorniveau, dvs. sektoren samlet set, men hvor de store institutter jo vejer ganske tungt i beregningen. Fraktilerne fortæller noget om spredningen bag sektortallene.

¹⁰ Det vægtede gennemsnit er identisk med det officielle nøgletal for sektorgennemsnittet, jf. Finanstilsynets nøgletalsdatabase. Se også appendiks 3.

¹¹ Fraktiler er observationer, der deler datasættet i 2 dele; de der er over, og de der er under den pågældende fraktil. F.eks. viser 90 pct.-fraktilen, at 90 pct. af observationerne (dvs. institutterne) ligger under værdien og at 10 pct. ligger over værdien. Institutterne vægter (vejer) lige meget. Se i øvrigt appendiks 4 for en videre uddybning af fraktilberegningen.

Når det vægtede gennemsnit for indtjening pr. omkostningskrone ligger så højt, tæt på 75 pct.-fraktilen, så skyldes det, at de store institutter (gruppe 1) samlet set har en højere indtjening pr. omkostningskrone end resten af sektoren.

Det skal for en god ordens skyld bemærkes, at fraktilberegningen netop betyder, at der er observationer (institutter), der ligger over 90 pct.-fraktilen, og institutter, der ligger under 10 pct.-fraktilen. I tabel 7 herunder er vist udviklingen i antallet af institutter, der ligger yderst i spredningen.

Tabel 7

Antal institutter med indtjening pr. omk. kr. større end 2 henholdsvis mindre end 1

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Antal institutter > 2	2	8	2	19	15	8	4	3	7	5	7	7	13	22	40
Antal institutter < 1	45	10	29	2	1	0	1	3	3	7	7	2	2	1	1

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses, at antallet af institutter med et nøgletal over 2 (svarende til en omkostningsprocent under 50) er steget i 2006, fra 22 til 40 institutter. Kun et enkelt institut har et nøgletal under 1 (omkostningsprocent over 100).¹²

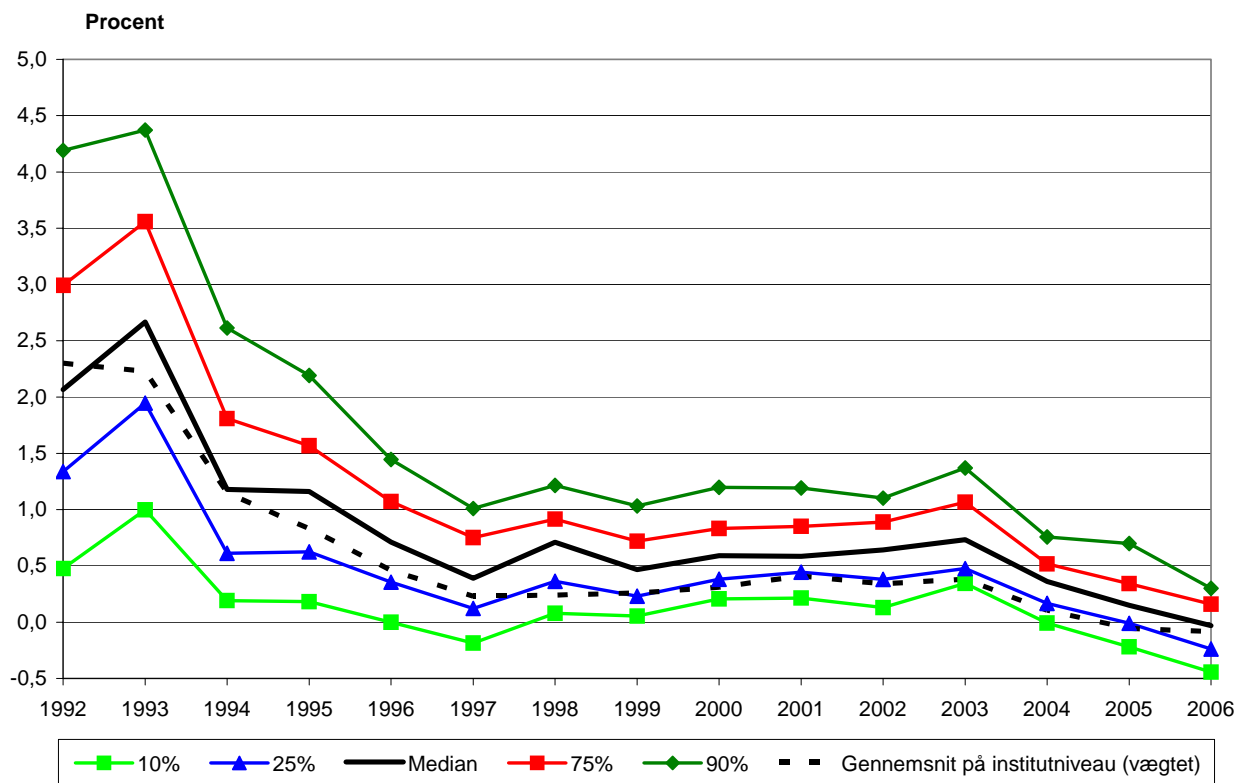
¹² Vægtet udgør de 40 institutter med høj indtjening pr. omkostningskrone 87 pct. af den samlede pengeinstitutsektor (målt i forhold til balancen), hvor 23 institutter med høj indtjening året før udgjorde knap 63 pct. af sektoren.

Årets nedskrivningsprocent

I figur 9 herunder er vist spredningen i nøgletallet årets nedskrivninger i pct. af udlån og garantier.

Figur 9

Årets nedskrivninger i pct. af udlån og garantier – spredning belyst ved fraktiler, 1992-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses, at niveauet i nedskrivninger - og spredningen ligeså - er betydeligt lavere end tidligere. Det ses videre, at nedskrivningsniveauet også i 2006 er faldet generelt, og både blandt institutter med de største nedskrivninger og blandt institutter med de laveste nedskrivninger, f.eks. er 10 pct. fraktilen faldet til -0,4 pct. af udlånet. Både 25 pct. fraktilen og medianen ligger nu under 0, hvilket betyder, at 50 pct. af institutterne netto ikke nedskriver på dårlige lån. For så vidt angår institutter med større nedskrivninger, er 90 pct. fraktilen faldet til 0,3 pct. af udlån og garantier i 2006, hvilket er det laveste niveau set over hele perioden 1992-2006.

Tabel 8

Antal institutter med udgiftsførte nedskrivninger større end 1 pct. af udlån og garantier

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Antal institutter med nedskrivninger > 1%	92	96	65	65	33	10	19	12	17	15	15	28	7	5	1

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det fortsatte fald i nedskrivningsniveauet ses også derved, at antallet af institutter, der har udgiftsførte nedskrivninger for mere end 1 pct. af udlån og garantier, er faldet til 1 institut i 2006, jf. tabel 8 oven for.

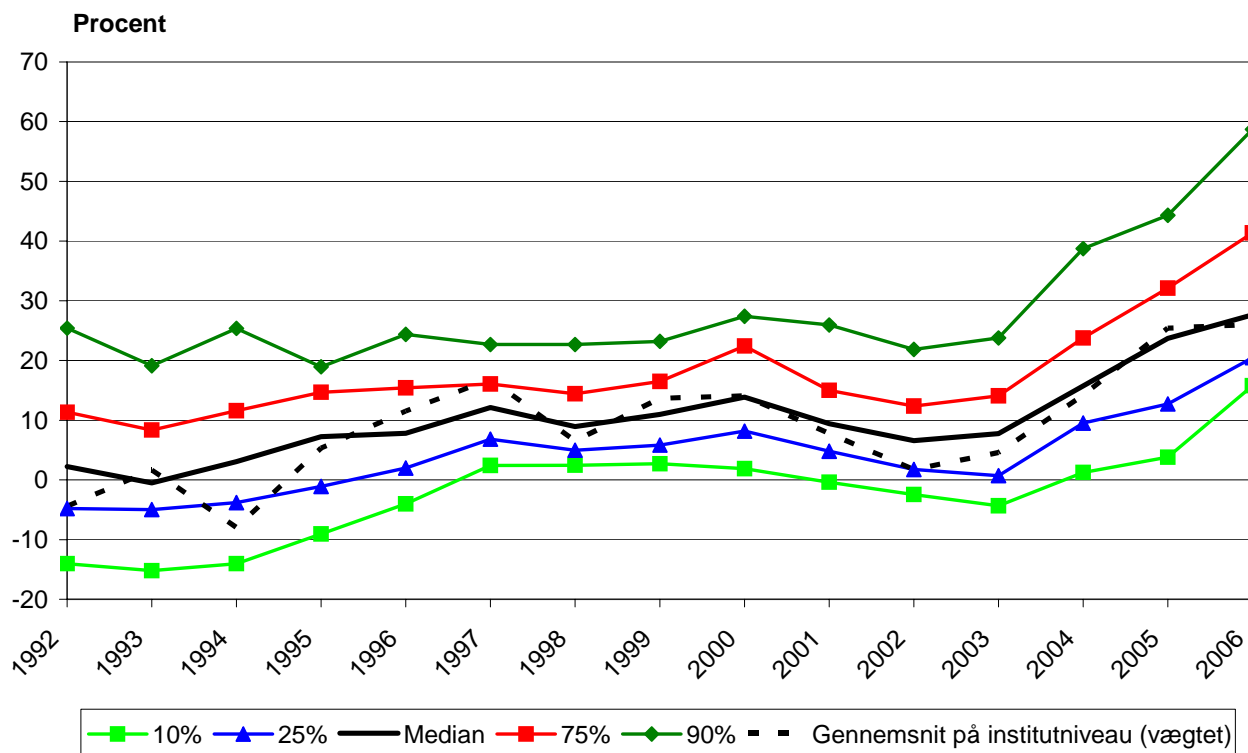

Udlånsvækst

I 2006 er der sket en kraftig stigning i udlånsvæksten i pengeinstitutterne. Bag sektortallene gemmer sig videre en ganske stor spredning.

Figur 10

Udlånsvækst – spredning belyst ved fraktiler, 1992-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses af figur 10 herover, at der således er pengeinstitutter, der har en meget kraftig udlånsvækst, f.eks. har 10 pct. af institutterne (90 pct.-fraktilen) en vækst på over 58 pct., hvilket er en stigning i 90 pct.-fraktilen fra 44 pct. året før. Generelt kan det konstateres, at niveauet blandt institutterne - set over hele fraktildelingen - ligger på sit klart højeste niveau i forhold til den viste periode. Den gennemsnitlige (vægtede) udlånsvækst er steget en anelse fra 25 pct. i 2005 til 26 pct. i 2006.

Udviklingen i antallet af institutter med en udlånsvækst større end 15 pct. er angivet i tabel 9 herunder.

Tabel 9

Antal institutter med en udlånsvækst større end 15 pct.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Antal institutter med udlånsvækst > 15 pct.	20	16	20	26	27	31	22	34	43	25	18	22	54	69	96

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses, at der er flere institutter, der har en højere vækst end 15 pct. i forhold til året før, 96 institutter imod 69 året før.¹³

¹³ Vægtet udgør de 96 pengeinstitutter 99,5 pct. af den samlede pengeinstitutsektor, hvor 69 institutter med høj udlånsvækst året før udgjorde 95 pct. af sektoren.

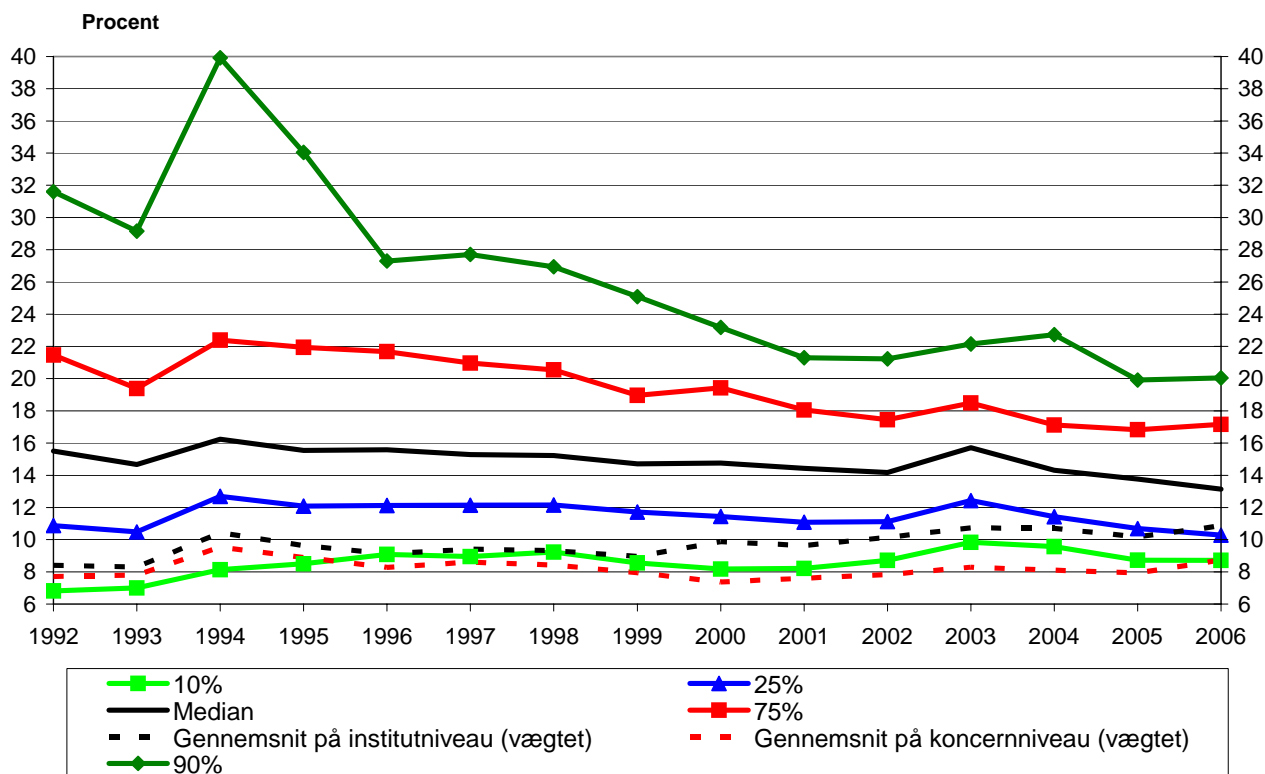
Kernekapitalprocent

Kernekapitalprocenten er i 2006 steget for sektoren som helhed både på institutniveau og på koncernniveau.¹⁴

I figur 11 er vist spredningen bag denne udvikling. Fraktilerne (på institutniveau) er sammenholdt med udviklingen i det vægtede gennemsnit på såvel institutniveau som på koncernniveau (jf. de stiplede kurver).

Figur 11

Kernekapitalprocent – spredning belyst ved fraktiler, 1992-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det ses, at kernekapitalprocenten er faldet en anelse for institutter med lav kapitaloverdækning¹⁵ i forhold til lovkravet, målt ved 10 pct.-fraktilen. Det vægtede gennemsnit ligger forholdsvis lavt - tæt på 25 pct.-fraktilen på institutniveau - hvilket er et udtryk for, at de største institutter ligger tættest på minimumskapitalkravet.¹⁶

Kernekapitalprocenten er steget svagt for institutter med høj kapitaloverdækning, målt ved 90 pct.-fraktilen.

¹⁴ Stigningen kan især henføres til en aktiekapitaludvidelse i Danske Bank i forbindelse med købet af finske Sampo Bank.

¹⁵ Ved "kapitaloverdækning" skal bemærkes, at en vurdering af kapitalens robusthed er en vurdering, der altid må relateres til instituttets individuelle risikoprofil.

¹⁶ Minimumskapitalkravet er 8 pct. af de risikovægtede aktiver. Som kapital kan medregnes kernekapital og supplerende lånekapital. Den supplerende lånekapital må ikke medregnes med mere end 100 pct. af kernekapitalen efter fradrag, Dvs. mindst halvdelen af kapitalkravet skal være kernekapital.

I tabel 10 nedenfor kan man se antallet af institutter henholdsvis koncerner med en kernekapitalprocent under 8. Antallet af institutter med kernekapitalprocent under 8 er steget fra 4 til 6 i 2006. På koncernniveau er antallet faldet fra 4 til 2 institutter i 2006.¹⁷

Tabel 10

Antal institutter og koncerner med en kernekapitalprocent mindre end 8

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Antal institutter < 8%	15	12	10	9	4	3	2	7	10	8	6	4	3	4	6
Antal koncerner < 8%	11	9	7	7	5	2	5	7	8	10	4	3	3	4	2

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

¹⁷ Vægtet udgør de 6 institutter med en kernekapitalprocent < 8 ultimo 2006 19 pct. af sektoren. Året før udgjorde 4 institutter med en kernekapitalprocent < 8 ca. 23 pct. af sektoren. Vægtet udgør pengeinstitutkoncerner med en kernekapitalprocent < 8 ultimo 2005 ca. 18 pct. af sektoren.

6. Om statistikken

Markedsudviklingsartiklen er baseret på indberettede årsregnskaber mv. for pengeinstitutter i Danmark. Der er tale om instituttal medmindre andet er anført. Der er videre tale om foreløbige tal.

I denne artikel er fokus på udviklingen i udvalgte regnskabsposter og nøgletal på sektorniveau og på den bagvedliggende udvikling i de enkelte pengeinstitutter. På et senere tidspunkt vil Finanstilsynet publicere "Statistisk materiale for pengeinstitutter". Denne publikation indeholder flere indberettede oplysninger fra pengeinstitutternes årsindberetning 2006. Endvidere følger en opdatering af nøgletal i femårsoversigt fordelt på grupper og de enkelte institutter i nøgletalsdatabasen på Finanstilsynets hjemmeside.

Kun pengeinstitutter med en arbejdende kapital på over 250 mio. kr. indgår i statistikken og disse institutter er inddelt i 3 grupper efter størrelse, se også appendiks 1 som viser gruppefordelingen. Pengeinstitutter i gruppe 1-3 dækker ca. 99 pct. af den samlede balancesum.

Appendiks

Appendiks 1

Størrelsesgruppering af gruppe 1-3 pengeinstitutterne pr. ultimo 2006.

Reg.nr.	Navn	Reg.nr.	Navn
Gruppe 1 - Arb. kapital over 50 mia. kr.		Gruppe 3 (fortsat)	
2222	Nordea Bank Danmark A/S	7570	Pen-Sam Bank A/S
3000	Danske Bank A/S	7650	Ringkjøbing Bank, Aktieselskabet
7858	Jyske Bank A/S	7670	Ringkjøbing Landbobank, Aktieselskab
8079	Sydbank A/S	7680	Bonusbanken A/S
10001	FIH Erhvervsbank A/S	7780	Skjern Bank, Aktieselskabet
5		7790	Vinderup Bank, A/S
Gruppe 2 - Arb. kapital over 10 mia. kr.		7890	Salling Bank A/S
725	Fionia Bank A/S	7930	Kreditbanken A/S
5201	Amagerbanken Aktieselskab	7990	Tønder Bank A/S
5301	Arbejdernes Landsbank, Aktieselskab	8099	Nordjyske Bank A/S
5470	Forstædernes Bank A/S	8115	Gudme Raaschou Bank A/S
6160	Roskilde Bank, Aktieselskab	8229	Capinordic Bank A/S
7681	Alm. Brand Bank A/S	8269	Carnegie Bank A/S
7730	Vestjysk Bank A/S	9020	Sparekassen Hvetbo
8117	Nykredit Bank A/S	9033	Løkken Sparekasse
9260	Sparbank A/S	9044	Dronninglund Sparekasse
9380	Spar Nord Bank A/S	9070	Sparekassen Vendsyssel
10		9080	ebh bank a/s
Gruppe 3 - Arb. kapital over 250 mio. kr.		9090	Thy, Sparekassen
400	Lån og Spar Bank A/S	9100	Morsø Sparekasse A/S
522	Sjælland, Sparekassen	9116	Sparekassen Limfjorden
537	Dragsholm Sparekasse	9133	Frøslev-Møllerup Sparekasse
570	sparTrelleborg, Sparekassen	9139	Sparekassen Spar Mors
644	Fanefjord Sparekasse	9144	Bank DnB Nord A/S
681	Lolland, Sparekassen	9174	Farsø, Sparekassen
755	Middelfart Sparekasse	9189	EIK Bank Danmark A/S
828	Faaborg A/S, Sparekassen	9201	Midtfjord, Sparekassen
844	Svendborg Sparekasse	9212	Hals Sparekasse
1149	Saxo Bank A/S	9217	Himmerland A/S, Sparekassen
1187	E*TRADE Bank Danmark A/S	9224	Ulsted Sparekasse
1671	Basisbank A/S	9261	Skals, Sparekassen i
5140	Finansbanken A/S	9283	Langå Sparekasse
5999	Danske Andelskassers Bank A/S	9307	Spar Salling Sparekasse
6060	DiBa Bank A/S	9312	Balling Sparekasse
6070	Max Bank A/S	9335	Kronjylland, Sparekassen
6100	Skandinaviske Enskilda Banken A/S	9351	Hobro, Sparekassen
6140	Møns Bank, A/S	9363	Gjerlev-Enslev Sparekasse
6150	Skælskør Bank Aktieselskab	9388	Sparekassen Djursland
6220	Vordingborg Bank A/S	9486	Sparekassen Østjylland
6300	Lokalbanken i Nordsjælland a/s	9551	Jelling Sparekasse
6471	Grønlandsbanken, Aktieselskab	9682	Nr. Nebel og Omegn, Sparekassen for
6482	BRFbank A/S	9684	Fanø Sparekasse
6520	Lollands Bank, Aktieselskab	9686	Den Jyske Sparekasse
6771	Lægernes Pensionsbank A/S	9690	Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse
6850	Vestfyns Bank A/S	9695	Brørup Sparekasse
6860	Nordfyns Bank, Aktieselskabet	9740	Frøs Herreds Sparekasse
6880	Totalbanken A/S	9797	Broager Sparekasse
7230	Østjydsk Bank A/S	9824	Løgumkloster, Sparekassen
7270	Hadsten Bank Aktieselskab	9827	Bredebro, Sparekassen
7320	Djurslands Bank A/S	9860	Folkesparekassen
7380	Morsø Bank, Aktieselskabet	12000	Sammenslutningen Danske Andelskasser
7440	A/S Nørresundby Bank	13080	Frørup Andelskasse
7500	Hvidbjerg Bank Aktieselskab	13290	Andelskassen Fælleskassen
		13460	Merkur, Den Almennyttig
		88	

Kilde: Finanstilsynet

Anm.: Den arbejdende kapital består af: Indlån, udstedte obligationer m.v., efterstillede kapitalindskud og egenkapital. Ud over de 103 gruppe 1-3 pengeinstitutter var der 49 gruppe 4 pengeinstitutter pr. ultimo 2006. Samtlige 152 gruppe 1-4 pengeinstitutter fordelte sig på 56 banker, 77 sparekasser og 19 andelskasser.

Appendiks 2

Årsregnskaber fordelt på grupper, 2005-2006 (foreløbige tal)

Mio. kr.	Gruppe 1			Gruppe 2			Gruppe 3		
	2005	2006	Ændring i %	2005	2006	Ændring i %	2005	2006	Ændring i %
Resultat poster (uddrag)									
Netto renteindtægter	25.041	22.838	-8,8%	4.825	5.259	9,0%	7.469	8.334	11,6%
Udbytte af aktier mv.	486	1.148	136,4%	123	114	-7,2%	158	254	60,9%
Netto gebyrindtægter	12.400	13.561	9,4%	2.150	2.334	8,6%	3.062	3.563	16,4%
Netto rente- og gebyrindtægter	37.926	37.547	-1,0%	7.098	7.707	8,6%	10.688	12.151	13,7%
Kursreguleringer	1.392	7.169	415,2%	1.278	1.998	56,3%	2.493	3.414	36,9%
Udgifter til personale og administration	22.248	23.661	6,4%	4.461	5.142	15,3%	7.029	8.328	18,5%
Andre driftsudgifter	16	-15	-190,7%	44	35	-20,7%	21	47	119,5%
Nedskrivninger på udlån m.v.	-1.474	-1.374	-6,8%	105	-251	-338,7%	422	-315	-174,5%
Resultat af kapitalandele	6.967	7.816	12,2%	274	358	30,7%	408	536	31,5%
Resultat før skat	25.426	29.766	17,1%	3.870	4.930	27,4%	5.796	7.482	29,1%
Skat	5.775	6.358	10,1%	984	1.089	10,7%	1.417	1.515	6,9%
Årets resultat	19.651	23.408	19,1%	2.886	3.841	33,1%	4.379	5.967	36,3%
Balance poster (uddrag)									
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	567.246	549.854	-3,1%	31.071	43.414	39,7%	30.081	32.374	7,6%
Udlån	1.058.402	1.311.412	23,9%	140.208	181.701	29,6%	142.616	192.809	35,2%
Obligationer	481.425	561.470	16,6%	67.589	80.683	19,4%	36.145	38.579	6,7%
Aktier m.v.	10.002	9.579	-4,2%	4.472	4.625	3,4%	10.829	17.368	60,4%
Gæld til kreditinstitutter	663.931	819.340	23,4%	102.032	140.073	37,3%	41.223	72.857	76,7%
Indlån	910.851	985.041	8,1%	116.740	132.713	13,7%	150.526	172.628	14,7%
Udstedte obligationer	317.029	368.994	16,4%	1.128	7.467	561,9%	385	3.049	691,6%
Egenkapital i alt	118.545	146.151	23,3%	18.009	21.581	19,8%	35.247	43.068	22,2%
Balance	2.495.722	2.824.180	13,2%	265.589	334.915	26,1%	240.333	307.081	27,8%
Garantier	411.709	447.507	8,7%	53.750	59.217	10,2%	97.465	106.805	9,6%
Andre forpligtigelser	121.454	143.684	18,3%	4.673	8.572	83,5%	1.539	1.680	9,2%
Udvalgte Nøgletal (institutniveau)									
Solvensprocent	13,15	13,70		12,53	12,49		15,59	17,17	
Kernekapitalprocent	9,51	10,35		11,25	10,77		14,08	15,10	
Årets egenkapitalforrentning før skat	22,27	22,46		19,72	22,57		17,49	16,71	
Indtjening pr. omkostningskrone	2,11	2,23		1,83	2,02		1,67	1,77	
Akkumuleret nedskrivningsprocent	0,68	0,46		1,70	1,18		2,21	1,56	
Årets nedskrivningsprocent	-0,08	-0,07		0,13	-0,10		0,17	-0,01	

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Der er i sammenligningstallene for 2006 taget højde for fusioner samt udviklinger i omfanget af arbejdende kapital, der bevirker, at et institut overgår fra én gruppe til en anden. Det vil med andre ord sige, at grupperne er låst med udgangspunkt i gruppefordelingen i 2006.

Appendiks 3

Pengeinstitutternes nøgletal, 2002-2006 (foreløbige tal)

Institutniveau	Gruppe 1-3 I alt				
	2002	2003	2004	2005	2006
Solvensprocent	13,53	14,00	13,47	13,22	13,77
Kernekapitalprocent	10,22	10,78	10,77	10,21	10,86
Egenkapitalforrentning før skat	16,67	20,69	21,61	21,24	21,74
Egenkapitalforrentning efter skat	12,03	15,33	16,05	16,27	17,15
Indtjening pr. omkostningskrone	1,57	1,73	1,85	1,99	2,12
Renterisiko (% af kernekapital efter fradrag)	2,55	3,39	1,84	1,54	1,57
Valutaposition (% af kernekapital efter fradrag)	8,41	7,57	5,23	5,91	5,98
Valutarisiko (% af kernekapital efter fradrag)	0,13	0,11	0,14	0,27	0,22
Udlån plus hensættelser herpå i forhold til indlån	109,09	103,31	105,63	115,29	132,08
Overdækning ifht. lovkrav om likviditet	153,48	190,09	180,75	140,05	123,59
Summen af store engagementer (% af ansvarlig kap.)	133,59	138,68	138,57	146,13	133,37
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	0,58	0,56	0,52	0,34	0,24
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,23	2,25	1,82	1,00	0,66
Årets nedskrivningsprocent	0,33	0,36	0,10	-0,03	-0,07
Årets udlånsvækst	1,47	4,66	14,13	24,70	25,46
Udlån ifht. egenkapital	6,85	6,72	7,32	7,64	7,88
Årets resultat pr. 100 kr. aktie	88,71	120,69	136,19	172,73	207,96
Indre værdi pr. 100 kr. aktie	730,72	789,04	836,94	1062,35	1261,82
Udbytte pr. 100 kr. aktie	34,22	47,21	56,31	68,79	57,29
Børskurs/årets resultat pr. 100 kr. aktie (P/E)	8,01	7,38	11,58	11,82	12,20
Børskurs/indre værdi pr. 100 kr. aktie	0,79	1,18	1,59	1,92	2,14
Koncernniveau	2002	2003	2004	2005	2006
Solvensprocent	10,78	11,15	10,51	10,53	11,21
Kernekapitalprocent	7,92	8,28	8,10	7,93	8,74
Egenkapitalforrentning før skat	17,72	21,69	22,39	22,47	22,48
Egenkapitalforrentning efter skat	12,70	15,76	16,28	16,70	16,95
Indtjening pr. omkostningskrone	1,52	1,67	1,78	1,86	1,96
Renterisiko (% af kernekapital efter fradrag)	2,42	3,62	2,01	1,65	1,88
Valutaposition (% af kernekapital efter fradrag)	9,63	8,19	5,24	5,31	6,07
Valutarisiko (% af kernekapital efter fradrag)	0,14	0,11	0,16	0,27	0,24
Overdækning ifht. lovkrav om likviditet	153,40	181,09	165,55	167,03	140,77
Summen af store engagementer (% af ansvarlig kap.)	146,94	154,83	152,91	153,50	129,42
Akkumuleret nedskrivningsprocent	1,57	1,51	1,27	0,64	0,42
Årets nedskrivningsprocent	0,20	0,28	0,06	-0,07	-0,05
Årets udlånsvækst	4,36	3,80	10,73	22,67	18,77
Udlån ifht. egenkapital	13,77	13,55	15,02	15,00	13,98

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Nøgletallene er beregnet på baggrund af de institutter, der eksisterede i de enkelte år.

Appendiks 4

Supplerende forklaring af fraktilværdier

Når der arbejdes med fraktilværdier, skal den samlede data mængde være grupperet, dvs. første observation har den laveste værdi, anden observation den næstlaveste, ..., og sidste observation den højeste værdi.

Fraktil:

En fraktil er den observation, der deler den samlede datamængde i 2 grupper, ud fra et givet kriterium, eksempel:

10 pct. fraktilen: Den observation, der deler den samlede datamængde i 2 grupper, således at 10 pct. af observationerne ligger under og 90 pct. ligger over den pågældende observation.

50 pct. fraktilen: Den observation, der deler den samlede datamængde i 2 lige store grupper, således at 50 pct. af observationerne ligger henholdsvis under og over den pågældende observation. Da 50 pct. fraktilen deler datamængden i 2 lige store grupper, kaldes denne også for **medianen**.

Brugen af fraktilværdier kan fastlægge en datamængdes centrale placering, spredning og ekstremer. Til dette formål er *5-punkts opsummeringen* nyttig. Denne består af

- 10 pct. fraktilen
- 25 pct. fraktilen
- Medianen
- 75 pct. fraktilen
- 90 pct. fraktilen

- Medianen angiver datamængdens centrale position, dvs. en værdi der er centralt placeret.
- De 2 kvartiler (25 pct. og 75 pct.) afgrænser datamængdens centrale del. Afstanden mellem de 2 kvartiler kan tolkes som et mål for datamængdens spredning
- 10 pct. fraktilen, bestående af de laveste observationer, og 90 pct. fraktilen, bestående af de højeste observationer, betegnes henholdsvis datamængdens **venstre- og højre hale**. Afstanden fra halerne til datamængdens centrale del, kan således give et mål for "ekstremernes" størrelse.¹⁸

Matematisk beregnes fraktilen ud fra følgende formel:

$$P_i = \frac{i-0,5}{n}, \quad i = 1, \dots, n$$

Den i 'te observation får således tilknyttet p_i fraktilen.

Grunden til, at der trækkes en halv fra i tælleren er, at observationen ved afrunding, vil have lige stor sandsynlighed for at være henholdsvis større eller mindre end den afrundede værdi.

---

¹⁸ Med "ekstrem" menes, at der er tale om en yderlig observation, i forhold til den centrale del. Hvorvidt observationen er ekstrem, begrundes ud fra mere subjektive overvejelser.